

Літаратура і мастацтва

Орган Міністэрства культуры і праваўлення Саюза пісьменнікаў БССР

У МАСКВУ — 3 ПЕСНЯМІ

Нам дзечы мастацтва і літаратуры рыхтуюцца да халювага свята: 30 жніўня ў Маскве пачынаюцца Дні культуры і мастацтва БССР. Карэспандэнт «Літаратуры і мастацтва» звярнуўся да начальніка рэспубліканскага штаба гэтага свята, намесніка заадыка аддзела культуры ЦК КПБ Я. Паратова з просьбай расказаць, як будзе праходзіць сустрэчы паслядоўна культуры Беларусі з прафійнымі сталіцай нашай Радзімы.

— Беларускія работнікі літаратуры і мастацтва ўжо не раз выступалі ў Маскве, — адзначае Я. Паратов. — Але гэта несапраўднае асаблівасць: яна праходзіць на працягу 50-гадовага Кастрычніка. Мы расказам пра шлях, пройдзены нашым народкам да паўстагоддзя, паказам, як пад лінксім сонцам расквітнелі наш край.

У справядліцы перад масквічамі прымуць удзел вядучыя мастацкія калектывы рэспублікі. Свае лепшыя нумары павяжуць у Маскву Дзяржаўны народны хор, Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла, Дзяржаўны ансамбль танца, Дзяржаўны народны аркестр, брыгады беларускай дзяржаўнай філармоніі, самадзейныя артысты. У канцэрты прымуць удзел народныя артысты СССР Т. Ніжнікава, народныя артысты БССР С. Бабіч, Н. Давідзенка, В. Давыдаў, А. Клімава, І. Сярокіна, І. Савельева, Т. Шымко, заслужаныя артысты рэспублікі У. Дзідавіч, М. Шышкін, Р. Яноўскі, М. Яроманка, пераможцы міжнародных конкурсаў С. Днілюк, В. Вульчак, А. Янчанка, салісты І. Адамічова, А. Сухін, С. Фралюк і іншыя.

У склад дэлегацыі беларускіх пісьменнікаў уваходзяць: Максім Танк, Пятрусь Броўка, Іван Шамкін, Янка Ермаліч, Сяргей Грахоўскі, Аляксей Русецкі, Пятрусь Маляк, Рыгор Бародулін, Мікола Аўрамчык і іншыя.

Беларускіх кампазітараў будзе прадстаўляць старшыня праўлення Саюза кампазітараў БССР, народны артыст СССР Р. Шырма, заслужаны дзеячы мастацтваў БССР У. Алоўнік, Я. Глебаў, Ю. Семянкія, малады кампазітар І. Лучанок.

На свята едзе дэлегацыя беларускіх работнікі кіно на чале са старшынёй Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па кінематэграфіі Б. Паўленкам і першым сакратаром праўлення Саюза кінематэграфістаў БССР, народным артыстам БССР У. Корш-Саблінным. У складзе яе заслужаны дзеячы мастацтваў БССР А. Булінскі, І. Вейнберговіч, У. Цясюк, кінаактрысы Л. Румянцева, А. Дубровіна і іншыя.

Прадстаўнічая група мастакоў — старшыня праўлення Саюза мастакоў БССР У. Ступляшкін, народны мастак БССР С. Азгур, А. Бембель, Я. Зайцаў, мастак М. Савіцкі.

Працоўныя Масквы сустрачаюць і з дзечымі нашай навуцы, культуры, са спецыялістамі народнай гаспадаркі. У складзе дэлегацыі народнай гаспадаркі і навуцы — міністр сельскай гаспадаркі БССР С. Скарыпа, міністр прамысловых будаўніцтваў і жылля, дырэктар Цэнтральнага батанічнага саду Акадэміі навук БССР, член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР Н. Смольскі, доктар тэхнічных навук Е. Канавалюк, доктар сельскагаспадарчых навук, Герой Савецкай Айчыннай вайны П. Альсмік, дырэктар навукова-даследчага інстытута анкалогіі і медыцынскай радыялогіі прафесар Н. Аляксандраў, галоўны архітэктар Мінска В. Чарнышоў і іншыя.

З лекцыямі і дакладамі выступіць перад працоўнымі савецкай сталіцы дырэктар інстытута гісторыі АН БССР, член-карэспандэнт АН БССР Н. Каменская, загадчык кафедры гісторыі КПСС Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта У. Сікорскі, загадчык кафедры гісторыі БССР Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Л. Абецэдэрска, загадчык кафедры Мінскай вышэйшай партыйнай школы В. Куарэшова, загадчык кафедры гісторыі КПСС Мінскага педінстытута А. Мелюк, прафесар М. Шкляр і іншыя.

У Маскву выязджае таксама група работнікі Беларускага радыё і тэлебачання, карэспандэнт газет.

— Раскажыце, калі ласка, пра календар сустрэч.

ВІНШУЕМ ПЕРАМОЖЦАМ!

ВІНШЫ РЭСПУБЛІКАНСКАГА КОНКУРСУ НА ЛЕПШЫ МАСТАЦКІ ТВОР ДЛЯ ДЗЯЦЯЦЬ

Падаежныя вынікі конкурсу на лепшы мастацкі твор для дзяцей, прысвечаны 50-годдзю Савецкай дзяржавы, 50-годдзю БССР і 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, які праводзілі Міністэрства саветы БССР і Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў БССР па друку.

Конкурс выкайваў вялікую цікавасць сярод пісьменнікаў, журналістаў і настаўнікаў. Усёго на конкурс паступіла 38 рэспубліканскіх аповесцей, зборнік вершаў, апавяданняў, казкі, п'есы.

Журы прысудзіла другія прэміі пісьменніку Васілю Хомчанку за аповесць «Чырвоныя хвалі» і журналісту з Гомеля Івану Саркову за аповесць «Мы з Санькам у тэле вораг».

Трэція прэмія адзначаны паст Уладзімір Паўлаў за аповесць «Паджарніца» і настаўнік з Буда-Кашалёўскага раёна Аляксей Кейраў за аповесць «Першы раздзіваў».

Пісьменнік Паўлю Кавалеву за аповесць «Чырвоны лядок», пасту Івану Муравейку за зборнік вершаў «Лясное аозера», журналістам з Мінска Галіне Васіляўскай за аповесць «Малюнак на сцяне» прысуджаны заахвалювальныя прэміі.

Творы, адзначаныя на конкурсе, выданы і выдадзецца «Беларусь».

ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Год выдання 36-ы
№ 67 [2221]
25 жніўня 1967 г.
ПЯТНІЦА
Цана 4 кап.

ПІСЬМЫ З БРАТНІХ

ПІСЬМЕННІКІХ
АРГАНІЗАЦЫІ

ЧА ПАВЕКУ — ГІМН

Алесь ГАНЧАР,
першы сакратар праўлення Саюза пісьменнікаў Украіны

«Калі я чытаю кнігу і хачу яе ажаніць, я пытаю сябе: «Ці ўзяў бы я ў далёкі шлях, ступаючы на размытай дарозе бясанож, у далёкі таемны шлях? Ці пакаў бы я ў торбу побач з крайніма хлеба, драбком солі і цыбулінаю? Ці варта яна таго, каб ляжаць у торбе на плячах усю дарогу, датыкаючыся да хлеба? На адпачынку, калі развяжаш торбу і з'ясі хлеба з цыбуліны, ці дасягне яна табе мужнасць і радасць, шчырае захапленне і прыемны боль мудрасці?»

Гэтыя словы нашага сонечнага рамантыка Юрыя Яноўскага эпоі і эпоі прыгадаюцца мне, калі думаю пра літаратуру, пра яе высокае і пачаснае прызначэнне, калі бару ў рукі тую кнігу, з якой выпраўляўся б і ў самую далёкую дарогу...

І тады думаю пра тых пяцьдзесят гадоў, якія прашумелі над светам чырвонымі бліскавіцамі барацьбы і залатым гоманам волі, думаю пра тых пяцьдзесят гадоў, якія скаланулі ўверх свет, думаю пра свой народ — чужоўні і валкі, думаю пра яго розум, яго мары, яго слова...

Гэта слова пра-наваму зачула ў першы дзень новага свету, калі ў неабароненым семнаццацім годзе залунаў над Украінаю чырвоны сцяг свабоды.

Урачыстым настроем тых незабытых дзён напоўнены вершы Паўла Тычыны, Васіля Чумана, Васіля Бланкіна і іншых пачынальнікаў украінскай савецкай літаратуры. Чананне светлай будучыні, чаканне рэвалюцыі, мара пра сутэсвенную чалавечую радасць — вось пафас тычынавых «Сонечных кларнетаў», якія выйшлі ў свет у 1918 годзе. «Чырвоным заласам» наваля Украіна кніжку зустам юнага Васіля Чумана, расцалінага на дзесяцігоддзямі годзе жыцця дзянінскаю контрразведкаю. У рэвалюцыйным падполлі змагаўся Аляксандр Даўжэнка. У чырвонаармейскіх газетах таго часу пабачылі свет першыя вершы Уладзіміра Сасурна, Івана Куліна, Міколы Цярэшчанкі. У перакладзе Міколы Вараного загрмелі ўкраінскаю моваю палыміяныя строфы «Інтэрнацыянала». Друкуюцца ўрубкі ў аповесці Андрэя Галаўка «У дзікім танку», дзе ўжо адлюстраваны падзеі грамадзянскай вайны, барацьба з нямецкімі акупантамі. Грыгорый Касынка, выдатны наш навіст, тады, у 1919 годзе, выступіў з першымі сваімі апавяданнямі — «На залатых гаю», «За зямельку», «На буркі». І першы свой фельетон апублікаваў Астап Вішня.

Такі бы пачатак нашай савецкай украінскай літаратуры, якая ўзяла ў спадчыну ўсе лепшыя з мінулага, з украінскай дакастрычніцкай літаратуры. А перш за ўсё — яе рэвалюцыйны, свабодабодны дух, што былі ў шчыўнаўсім «Набарав», у франкоўскім «Майсёл», у «Спільных агнях» Лесі Украінкі, у «Фата Моргана» Капюбінскага, у творах Марна Ваўчана, Грабоўскага, Панаса Мірнага, Гаята гуманістычнага традыцыі служэння народу, якая чырвоная нітка праходзіць праз усю украінскую літаратуру ад старажытнага часу, абнавілася, расквітнела новай парою.

Пафасам абнаўлення, дзяржанню, актыўных творчых пошукаў напоўнена ўжо першае палівянае дзесяцігоддзе украінскай прозы, паэзіі, драматургіі, крытыкі. І няхай не ўсе, напісанае тады, вытрымала выпрабаванне часам, няхай на многіх творах адбілася спрощанае разуменне падзей і пачуццяў эпохі, — усё ж украінская літаратура ўжо тады здолела свае выдатныя творчыя пераагі. Якім тады стварыў Паўлю Тычына свае нігі «Плуг» і «Венер з Украіны», якія сталі этапнымі ў гісторыі украінскага прыгожага пісьменства. Глыбока нацыянальны характар, рамантычна новага жыцця, дух навагатава, што асабліва ўлаштва творчасці тады выдатнага паэта, — усё гэта ўражвала, уражвае, будзе уражваць. Другі выдатны украінскі савецкі паэт Максім Рыльскі вельмі слушна аднойчы сказаў, што Украіна мае двух найвялікшых навагатаў — Шаўчэнка і Тычыну. Максім Рыльскі ў тое дзесяцігоддзе яшчэ не належаў да паэтаў, якіх называем сёння песнярамі рэвалюцыі, ён тварыў у іншым рэчышчы, але дзяер, з немайю адлегласці часу, мы бачым і разумеем, як шмат зрабіў яшчэ тады Максім Рыльскі якраз для новай, якраз для савецкай літаратуры.

Цяпер мы можам глыбей зразумець і апаніць Югена Пулюкіна, Валерыяна Пашчука, Дамітра Загула, Міколу Зярова, Міколу Куліша, Івана Дзіпроўскага, Гэо Шчуўніна і іншых пісьменнікаў чыі творчасць, магчыма, і не заўсёды адпавядала духу наступальных заклікаў той эпохі, але ўсё-тат давала ўвогуле правільную і шыкую карціну тагачаснага рэчаіснасці з усімі яе супярэчнасцямі. Зрэшты, не толькі гэтым Іванамі характарызуецца тагачасная украінская літаратура. Ва ўсіх на вузнах было тады Імя Уладзіміра Сасурна, аўтара слаўтай «Чырвонай зямлі» і чужоўні лярчыных вершаў Васіля Бланкіна, Міколы Баждана, Івана Куліна, творы першых камсамольскіх паэтаў Украіны — Паўла Усені, Аляксея Улізкі, Леаніда Перамайскага.

[Заканчэнне на 4-й стар.]

27 ЖНІЎНЯ — ДЗЕНЬ ШАХЦЕРА

Васіль Андрэевіч Пінчук, якога вы бачыце на гэтым здымку, — адзін з тых, хто склаае беларускае шахцёрскае племя. Ён брыгадзір перадавой камбайнавай брыгады рудніка 1-га Салігорскага наліянага камбіната, дэпутат Вярхоўнага Савета БССР.

Фота М. МІНКОВІЧА.

СВЯТА КІНАМАСТАЦТВА У БРЭСЦЕ

19 жніўня на зямлю Брэста і яго краінаў-герояў прыйшла група кінаартыстаў, рэжысёраў, сцэнарыстаў і аператараў Масквы і Мінска — удзельнікі Усеазаўнага народнага кінафестывалю ў гарадзкіх героях, які праводзіць Цэнтральнае бюро прапаганды савецкага кінамастацтва Саюза кінематэграфістаў СССР.

З білетамі кветак сустракалі брастаўчанамі народнага артыста ССРСР Яўгена Матвеева, лаўрэатаў Дзяржаўных прэміяў Івану Лучанку, Івану Марцінюку, Людмілу Хіцэву, Уладзіміра Дружнікіна, папулярныя кінаартыстаў Міху, Крапівагорска, Васіля Чумана, Тамару Носаву, каталю Кусцінскага, Рыт, Іванку, Алену Рыскаву, Іванку Вялікуша, Мікалая Марцінюка, Юрыя Камарова, Радзіва Нахалетава. Прывітала таксама група кінарэжысёраў студыі «Беларусьфільм» сцэнарыст і рэжысёр А. Спешык, аператар А. Булінскі, драматург А. Кучар, артысты В. Пагарэль, Р. Куркіна, рэжысёр і мастацкі кіраўнік Р. Гузанаў.

Урачыстае адкрыццё кінафестывала адбылося 19 жніўня ў 18 гадзін у Брэсцкім парку культуры і адпачынку. Ад імя аблома і гарнізона, абавязаным і гарышчонама дарагіх гасцей горада вітаў намеснік старшыні аблвыканкома Арыадзь СУРСКІ.

Урачыстае адкрыццё кінафестывала адбылося 19 жніўня ў 18 гадзін у Брэсцкім парку культуры і адпачынку. Ад імя аблома і гарнізона, абавязаным і гарышчонама дарагіх гасцей горада вітаў намеснік старшыні аблвыканкома Арыадзь СУРСКІ.

У САЮЗЕ ПІСЬМЕННІКАЎ БЕЛАРУСІ

23 жніўня адбылося паслядзёняе прэзідыума праўлення Саюза пісьменнікаў БССР. На ім ішла гаворка аб падрыхтоўцы да 100-годдзя з дня нараджэння Максіма Горькага. Намечан шэраг мерапрыемстваў, якія будуць праведзены ў сакавіку будучага года, у дні юбілея вялікага пралетарскага пісьменніка. У выдвецтва «Беларусь» плануецца выдаць зборнік «Горні і Беларусь». Завержана рэдакцыя зборніка ў складзе І. Мележа, Ф. Куляшова, А. Вярцінскага, В. Івашкіна і Ул. Стэльмака.

Выступіў таксама абмеркаваны арганізацыйны пытанні, звязаны з пазыцый групы пісьменнікаў у Маскву для ўдзелу ў Днях культуры і мастацтва Беларусі, з выданнем у выдвецтва «Прагрэс» анталогіі сучаснага беларускага апавядання. Складальнікам анталогіі заахвалены Я. Сірыган, аўтарам прадмовы — А. Адамовіч.

Члены прэзідыума заслухалі інфармацыю Я. Брыля аб замежных гасцях беларускай пісьменніцкай арганізацыі.

У абмеркаванні запранутых пытанняў прынялі ўдзел М. Тімахоў, І. Шамкін, Ф. Куляшоў, В. Вітка, А. Важко, І. Грамовіч, А. Асіпенка, І. Мележ, Я. Брыль, Г. Бураўскі, Н. Гілевіч, А. Вярцінскі.

МОЛАТ І КВЕТКА

У Мінску адкрылася выстаўка «Прамысловыя Беларусі і тэхнічная эстэтыка».

КУТОК ВЫСТАЎКІ. Фота А. ПАВЛАЎ

У МІНСКУ АДКРЫЛАСЯ ВЫСТАЎКА «ПРАМЫСЛОВЫЯ БЕЛАРУСІ І ТЭХНІЧНАЯ ЭСТЭТЫКА»

КПСС, цэля серыя швейных аршанскіх машын. Тут і падобныя на халедзільнікі аперты для мыцця посуду і медаль новага, сучаснага па эаабленню ліфта.

Асабліва многа наведвальнікаў у фазе Спартыўна-канцэртнай залы, дзе выставлены тавары народнага ўжытку, вырабы заводу прыборабудавання.

Мінскі мотавалазавод паказава новыя ўзоры машынаў, у якіх у адрозненне ад старых марак, лепш скампаваныя сядлы, матары прыкрыты абцякальнымі кожухамі. Наведвальнікі знаёмяцца з новымі ўзорамі мінскіх халедзільнікаў, беларускіх радыё і тэлепрыёмнікаў, фотаапаратаў, гадзіннікаў, посуду. А вось мінскія аўтары — сярэд іх новыя мадэлі, прыёмныя па знешнім аздабленню.

На другім поверсе Спартыўна-канцэртнай залы выставлена прадукцыя цацачнага аб'яднання «Мір», мастацка-канструкцыйскіх прадукцыйных прававоў студэнтаў і выкладчыкаў Беларускага тэхнічна-мастацкага інстытута. Асобны раздзел знаёміць наведвальнікаў з мастацкім канструкцыянавым, якое зараз развіваецца ў Беларусі.

У вестыбулі дэманструюць новыя ўзоры адзення, прапанаваныя мінскім Домам моды ў 1968 год.

Выстаўка добра аформлена. Яна мае сваю зямлю — молат і кветка. Прадэманна раз-мешаны экспанаты. На кожным пашпарт з тэхнічнай характарыстыкай. Выпушчаны

У МІНСКУ АДКРЫЛАСЯ ВЫСТАЎКА «ПРАМЫСЛОВЫЯ БЕЛАРУСІ І ТЭХНІЧНАЯ ЭСТЭТЫКА»

КПСС, цэля серыя швейных аршанскіх машын. Тут і падобныя на халедзільнікі аперты для мыцця посуду і медаль новага, сучаснага па эаабленню ліфта.

Асабліва многа наведвальнікаў у фазе Спартыўна-канцэртнай залы, дзе выставлены тавары народнага ўжытку, вырабы заводу прыборабудавання.

Мінскі мотавалазавод паказава новыя ўзоры машынаў, у якіх у адрозненне ад старых марак, лепш скампаваныя сядлы, матары прыкрыты абцякальнымі кожухамі. Наведвальнікі знаёмяцца з новымі ўзорамі мінскіх халедзільнікаў, беларускіх радыё і тэлепрыёмнікаў, фотаапаратаў, гадзіннікаў, посуду. А вось мінскія аўтары — сярэд іх новыя мадэлі, прыёмныя па знешнім аздабленню.

На другім поверсе Спартыўна-канцэртнай залы выставлена прадукцыя цацачнага аб'яднання «Мір», мастацка-канструкцыйскіх прадукцыйных прававоў студэнтаў і выкладчыкаў Беларускага тэхнічна-мастацкага інстытута. Асобны раздзел знаёміць наведвальнікаў з мастацкім канструкцыянавым, якое зараз развіваецца ў Беларусі.

У вестыбулі дэманструюць новыя ўзоры адзення, прапанаваныя мінскім Домам моды ў 1968 год.

Выстаўка добра аформлена. Яна мае сваю зямлю — молат і кветка. Прадэманна раз-мешаны экспанаты. На кожным пашпарт з тэхнічнай характарыстыкай. Выпушчаны

ПРАСПЕКТЫ, ЯКІХ РАСКАЗВАЮЦЬ АБ РАЗНІЦІ АСОБНЫХ ГАЛІ ПРАМЫСЛОВОСЦІ. ЛІА СТЭДЖУ ТЛУМАЧЭНІ ДЭЮЦ ПРАДСТАВНІКІ ЗАВОДАЎ. ШКАДЕ ТОЛЬКІ, ШТО НІ У ПАШПАРТАХ, НІ У ПРАСПЕКТАХ НЕ УКАЗВАЮЦА АЎТАРЫ НОВЫХ ВІДЭУ МАШЫН, АБСТАЎЛЕННЯ І ТАВЭРАЎ.

У час работы выставы для спецыялістаў розных галін прамысловасці будучы арганізаваны выступленні канструктараў — стваральнікаў новых машын, паказаны кінафільмы пра метады павышэння якасці і пелішэння знешняга выглядку прамысловых вырабаў, пра ўкараненне прамысловых эстэтыкі ў вытворчасць.

З 24 па 26 жніўня на выставі прайдзе Рэспубліканская навукова-тэхнічная канферэнцыя «Мастацкае канструкцыяна і праблемы якасці надзейнасці і даўгавечнасці прамысловых вырабаў». Асобным галімам прамысловасці мяркуецца прысвечыць пэўныя дні. 29 жніўня стане днём работнікаў аўтэктранераў і сельскагаспадарчага машынабудавання, і верасня — работнікаў прадпрыемстваў машына- і станкабудавання, 4 — работнікаў электратэхнічнай, прыборабудавальнай, радыёэлектроннай прамысловасці, прадпрыемстваў, якія выпускаюць тавары народнага спажывання.

У дні работы выставы мадэльеры будучы дэмактраваць новыя ўзоры рабочага адзення для работнікаў розных галін прамысловасці.

Выстаўка зачынецца 3 верасня. У гэты дзень удзельнікі выставы атрымаюць ўзнагароды за лепшыя работы.

АДЗІНШТАВА У РАЗНАСТАЙНАСЦІ

Савецкі тэатр шасцідзясятых гадоў

Віктар КАМІСАРЖЭУСКІ,

галоўны рэжысёр драматычнага тэатра імя Яромлавай

Часта бываюць за граніцаю, я ў гутарках з замежнымі калегамі шмат разоў са здзіўленнем заўважаю, што для большасці з іх гісторыя савецкага тэатра, ва ўсім выпадку лепшай старонкі яе, наагул не дасягнула трынаццаці гадамі, пасля чаго, на іх думку, надыходзіць доўгі і аднастайны перыяд натуралізму і бытавізму. Між тым гэта зусім няправільна. Сараканьні галас, напрыклад, былі гадамі значных творчых дасягненняў савецкага тэатра. Гэта быў час мастацтва, народнага і вышуканага вайной, час напружання ўсіх духоўных сіл нашага народа, які адбыўся — і не мог не адбыцца — у нашым тэатры. Праўда, хутка тэатру даялася пераходзіць паласу зусім і пэўнай нівелізацыі. Істотнае задача тэатраў — маць чаму гэта адбылося. Бадай, вялікую ролю тут адыграла кананізацыя сістэмы Станіслаўскага і, па сутнасці, зноўжыванне ён, у чым, зразумела, сам Станіслаўскі не вінаваты. Стварылася недароўнае становішча, калі імя вялікага пераўтваральніка сцэны скарылася дагматычна крытыка для таго, каб пакласці нане далейшых пераўтварэнняў. Німа чаго і казача, што такое становішча не магло доўга пратрымацца. Перадольне кананічнае дагматаў з'явілася для савецкага тэатра вяртаннем да жывага духу Станіслаўскага, да духу Меерхольда, Вахтанга, Таўтанова, да жывых вытокаў рэвалюцыйнага тэатраў савецкага сцэны.

Шасцідзясятых гады калі і не маюць такіх буйных індывідуальнасцей, дык на інтэнсіўнасці пошукаў і разнастайнасці напрамкаў працягваюць традыцыі і развіваюць духоўную спадчыну заваў савецкага тэатра. Паўноію, гэта лепшае сведчанне таго, што гэтыя традыцыі ніколі не паміралі. Хіба не былі Ахлюпкаў, Пулач, Варнахоўскі, напрыклад, прадаўжальнікамі традыцыі Меерхольда? Хіба маскітэ Юрыя Завядскі не працягвае радаваць нас спектаклямі, у якіх жывуць у згодзе ўрокі Станіслаўскага і Вахтанга. Хіба Міхал Кедрэў у Маскоўскім мастацкім акадэмічным тэатры не шукае сённяшняга Станіслаўскага, «Станіслаўскага 67»?

З эстэтычна рэвалюцыйнага тэатра дзятых гадоў з'явіліся і такія папулярныя ў Маскве тэатры, як драматычны тэатр Юрыя Любмава на Таганцы. Здавалася б, Любмаў не бачыў пастановак дваццятых гадоў. Між тым яго тэатр у многіх спектаклях ідзе ад эстэтыкі першых паслярэвалюцыйных гадоў. «Дзесяць дзён, якія ўзарушылі ўвесь свет» па Джону Рыду — аваяны духам рэвалюцыйнага паказу на плошчах. Але разам з тым у дваццятых гадах гэты спектакль не мог быць так настаўлены: я гавару аб развіцці традыцыі, а не аб апаганстве. У тэатры на Таганцы я раз перш за ўсё адчуваю, што гэта сучасны тэатр, тэатр шасцідзясятых гадоў.

Сучасны савецкі тэатр у яго лепшых праяўленнях, вызначае, на мой погляд, актыўнасць грамадзянскай пазіцыі. У гэтым сіла нашых маладых тэатраў, у гэтым сіла лепшых рэжысёрскіх работ Любмава, Яфімава, Львова-Анохіна, Фаменкі, Хейфіца і іншых маладых рэжысёраў, якія прыйшлі ў тэатр у апошнія гады.

Мне, напрыклад, тэатр Любмава драгі перш за ўсё сваёй крэйўнай грамадскай пазіцыяй. Што датычыць нейкіх фармальных навацый, фарбаў, вынаходніцтваў, дык я мог быць шчыра і больш цікавы рачы, і чапер у іншых маскоўскіх тэатрах можна сустраць больш удалыя знаходкі.

Гаворачы пра яшчэ адну найбольш характэрную асаблівасць сучаснага савецкага тэатра, хачу надкрэсліць, што сёння — час вобразных вырашэнняў, час пэўнага тэатра. Пэўнага гэта ў сэнсе вербальных тэкстаў, якія чытаюцца і сцэна, а ў сэнсе пэўнага мысленнага пэўнага тэатра ўспрыняцтва свету. Я прыхільны пэўнага тэатра, як тэатра, які найбольш поўна паказвае героіну і праблематыку сённяшняга дня. У тэатры рэальная праўда аднаецца з пэўнай, і паміж імі, як паміж двума вугламі, успыхае вольтава дуга мастацтва. Тэатр не можа ігнараваць вялікай цікавасці народа да пазіі. Я нідзе не ба-

чыў, каб пэты збіраў такіх вялікіх аўдыторыяў, як гэта адбылася ў нас. Тут я адчуваю нейкі незвычайны размах і пошукаў і для нашай сцэны.

Тэатр не можа ішці сёння далей і без вырашэння чыста прафесійнальных задач. Чапер савецкі тэатр паступова вяртаецца да пошукаў пэўнага вырашэння. На нейкі час мы гэта страцілі. У свой час мы шмат змагаліся з фармалізмам. Фармалізм арганічна чужы рускаму тэатру, аднак гэты бар'ераў прывяла да многіх прыкрас і страд, да страд паучыя формы. «Форма — гэта ўзаслобная думка», — гаварыў Флабер. Без формы не можа быць ідэя — гэта разумеюць, я думаю, усе, хто звязаны чапер з тэатрам.

Адна з самых важных рысаў сучаснага савецкага тэатра — разнастайнасць пошукаў. Гэта інтэлектуальная рэжысура Таўтановага, якая зрушвае глыбы класічных тэатраў, не пагарджаючы бытам і гістарычнай канкрэтнасцю і разам з тым раскрываючы ў іх зусім новы, сённяшні сэнс; і работа Кедрова з акцэнтамі, які ўпаўнаважана дзейнае жыццё п'есы і ролі. Гэта эксперыменты Любмава, які выкарыстоўвае традыцыі рэвалюцыйнага тэатра пашчы, тэатра Брэхта, і цікавыя даследаў Яфімава ў «Сучасніку» ў галіне новай рэалістычнай тэхнікі акцёра. Гэта вельмі назіральны тэатр, які не толькі даследуе, але і фарміруе сучаснага чалавека.

Метад савецкага тэатра такі, што не прычыньні «фантастычнаму рэалізму» Вахтангава, ні экзэцтырыядзе, ні пантэмімі, ні пэўнага тэатру, ні тэатру бытавому. Тут я дазваляю сабе зноў вярнуцца да Станіслаўскага. Яго сістэма — тая шырокая аснова, на якой магчыма гэта стымлява разнастайнасць. Існуе думка, што Станіслаўскі — гэта «настаўнік сцэнічнага чыстасці», што гэта тэатральны Сальерні, «які праверыў гармонію алгебры» і і час яго мінуў. Гэта глыбокая памылка. Станіслаўскі не Сальерні, ён Моцарт. Ён «вялікі мяцежнік», як сказаў пра яго Горкі. Нішто так не было чужою яму, як застой. Я быў на яго апошнія рэпетыцыі. Ён выйшаў да нас з мёртвым тварам, праз паўгадзіны твар гэты стаў маладым. Станіслаўскі рэспіраваў шэсць гадамі. Скончыўшы рэпетыраваць, ён сказаў: «Вельмі не хочацца паміраць, я толькі зараз пачынаю сё-тое разумець у тэатры. Я ў пачатку дарогі». Станіслаўскі гэта дарогі. Яго вяснікі пошуні былі ў рэчышчы рускіх традыцый: гэта жывое жыццё акцёра на сцэне. Калі яго няма, усё становіцца мёртвым. Застаецца або адна форма, або халоднасць ідэі.

Меерхольд, як і Станіслаўскі, — гэта таксама дарога. І на гэтай дароце мастак павінен ісці сваімі нагамі. Толькі тады нараджаецца жывое і новае мастацтва.

Сёння мы шчыра выкарыстоўваем усё сваё багацце, звяртаючыся да пошуку Станіслаўскага, Меерхольда, Таўтана, Вахтангава. Вольны іх далёка не выгнаны.

Так што правільна ў гэтым сэнсе было б сказаць не «назад да Станіслаўскага», а наперад да Станіслаўскага. Колькі яго адкрыццяў у галіне адной толькі ўнутранай тэхнікі акцёра нам яшчэ трэба будзе асвоіць.

Сучаснік заўсёды трохі не здавальняе сваім тэатрам, заўсёды здаецца, што найбольш значны дасягненні былі ў мінулыя і з гэтага пункту гледжання — ацаніць сучасны тэатр і вылучыць тая або іншыя імяны — справа будучыні. Але мне і зараз здаецца, што наш час будзе адзіным не ніжэй, чым дваццятых і трынаццятых гады. Антыўнасць грамадзянскай пазіцыі, пэўнага мысленнае новае акцёрскае тэхніка, новае прычымтанне класікі, разнастайнасць творчых пошукаў, а галоўнае — смелы зварот да жыцця народнага — такія дасягненні савецкага тэатра за апошнія гады.

Савецкі тэатр напярэдадні пяцідзясяцігоддзя Кастрычніцкай рэвалюцыі ўпаўнаважана ўстапае ў свой заўтрашні дзень, не забываючы пра дзень урашанні і з захапленнем працуючы ў дні сённяшніх.

(АДН.)

ЧАЛАВЕКУ — ГІМН

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

Трыццятая гады багатыя на выдатныя з'явы ўкраінскай савецкай пазіі. Дастаткова назваць толькі пэўныя аб'екты Паўла Тычыны «Партыя вада», «Пачуццё сям'і адзінай», бліскучыя пэмы і вершы Максіма Рыльскага, Міколы Бажана, Уладзіміра Сасуря, Паўла Усони, Косця Герасіменкі, Тарэна Масоні, Васіля Мыска, Наталі Забіліна. Там ж выйшлі першыя кніжкі Андрэя Малышка, Ігара Муратава, Міколы Нанібілы і іншых пэстаў, чый талент развінуўся пазіі.

У прозе шмат і пэны працуючы Іван Ле, чый «Раман Мікгор'я» адбыў у тыя гады шырокую папулярнасць дзяля межах Украіны, Аляксандр Капыленка (раманы «Нараджаецца горад», «Вельмі добра», «Дасяішкласнік»), Юры Смоляк («Шудоўныя катастрофы», «Тэатр неадвольна акцёра»), Юры Шаўнапяс (Інжынер»), Грыгорыя Эпік («Першая вясна», Алекс Дзясняк («Удай-рука», «Дзясню перайшлі батальёны»), Анатоля Шыня («Наваліна»), Зінаіда Тучуб («Людавы»), Андрэй Галаўко («Маці»), Косць Гардзіенка («Чужую нішу жаа»).

На Заходняй Украіне, на Букавіне і ў Закарпацці, якія на той час былі адарваны ад УССР, працавалі Васіль Стефанік і Ольга Кабылянская, Фёдар Патуняк і Аляксандр Маркуш, Дзясняк Галак, Аляксандр Гаўрылюк, Пятро Казанова, Сіман Турор, Ірына Вільда, Багдан Ігар Антоніч. Не ўсе з названых аўтараў былі рэвалюцыйнымі пісьменнікамі, але іхны творчасць ўдзельніча набытак усёй украінскай нацыі, усёго шматлівага Украінскага народа.

Я не спытаю сабе за мэта называць тут усё цікавыя творы Украінскай савецкай літаратуры. Гэта проста немагчыма зрабіць у такім невялікім артыкуле.

Ды зноў прыгадваючы словы нашага раматніка і лірыка Юрыя Яноўскага, яго думка пра кніжку, якую чытач узяў бы ў дарожку на дарогу і пранёс бы праз гады, праз выпрабаванні, па размытых і надобных шляхах...

І думаецца пра тое, як у дні Вялікай Айчыннай вайны кнігу таго ж Юрыя Яноўскага паклаў у свой баявы ранец вайн і Нікалаева Андрэй Ткач — ішла яна, та кніжка, цяжкімі дарогамі вайны, нахліпчы і падтрымліваючы, дадаючы садыту радасці і мужнасці. На вокладцы «Вершыноў» вёў Андрэй Ткач рахунак змяшчэння ворагаў. Фальшывыя куды прабылі і сэрца салдата, і кніжку.

Думаецца пра тое, як краснадонская школьніца Уля Громава перапісвала ў свой шпытас словы з пэны Дамітра Загата: «Дрыжыце, варожыя недабні, Чырвоная Армія ідзе!», думаецца пра тое, як гэтая Украінская школьніца герачна змагалася ў пашоллі і загінула, не схліпшы галавы перад катамі.

Думаецца пра тое, як пайшлі на фронт Андрэй Малышка і Міхайла Стэльмах, Вадым Сабко і Васіль Кучар, які партызанлі Платон Варанько і Юры Збанічак... Думаецца пра тое, як вярнуліся дадому, зляжылі свае галовы ў баях за Айчыну Янаў Кучура і Алекс Дзясняк, Косць Герасіменка і Мікола Шпак, які загінуў ў першы дзень вайны Аляксандр Гаўрылюк і Сіпаня Турор.

У пекле вайны, на перадавой, у партызанскіх лясках, у прадогах Украі і ў казачскіх стыхах стваралася наша літаратура. Які бавую прысту, паўтараў у тыя дні кожны украінец словы Міколы Бажана:

Ніколі, ніколі, не будзе Украіна Рабона німецкіх каті!

Поўныя магутнай мастацкай напружанасці «Слова пра родную маі» Максіма Рыльскага, «Я сівіднаюся» і «Пахаванне друга» Паўла Тычыны, «Украіна мая» Андрэй Малышка, «Партыіток» Леаніда Перамайскага... Тады ж напісаў свае апалядні «Маці», «Ноч перад боем», «На калячым доўце» Аляксандр Даўжыця. Тады ж ён ствараў і свае эпыхальныя палатны «Украіна ў агні» і «Аповесць палымых гадоў». Юры Яноўскі ў сваёй кнізе «Зямля бацькоў» намаляваў вобразы савецкіх людзей-партыётаў, ніх ніхто і ніколі не зробіць рабамі. Памятнымі літаратурнымі пэдыямі таго часу сталі раманы Вадыма Сабко «Кро Украіны», аповесці Васіля Казанова «Пана жыццё», Слімёна Скляра «Украіна кіджа», Янава Баша «Прафасар Буйко», вядомыя пэсы «Фронт» Аляксандра Карнічуня і «Яраслаў Мудры» Івана Качаркі.

У пасляваенныя гады Украінская літаратура ўзбагачалася шэрагам значных твораў. Сярод іх — пэма «Праметэя» і зборнік вершаў «За сінім морам» Андрэя Малышка, «Наб сады шумелі» Уладзіміра Сасуря, «Англія Украіні» і «Кіля Спаскай вайны» Міколы Бажана, раманы «Вялікая радзі» Міхайлы Стэльмаха, «Перадаска радзі» Натана Рыбака, «Букавінская аповесць» Ігара Муратава, «Залатая вяснік» Івана Рабакляча, «Кіеўскія апалядні» Юрыя Яноўскага... Акрамя гэтага, хацелася б сказаць пра славуцы «Вішнёвы ўсмешкі» Астала Вішні, у якіх зноў ажыў іскрысты смех вялікага Украінскага жыццялюбца, пра «Хімерны» раманы Аляксандра Ільчанкі «Казачку роду намя пераводу, аб Мамай і чужай маладзіца»... У тыя ж гады Аляксандр Даўжыця пацпе над спэрымае «Антарктыды», «Пэмы пра моры», «Захаравай Дзясняк»...

І ўсё ж пасляваенныя гады (які, даручы і гады перадаваенныя) маглі б быць багацейшымі, больш плённымі, калі б не

тыя вешчасцівыя абставіны, пра якія вядома ўсім. Намала Украінскія пісьменнікаў былі беспадстаўна рэпрэсаваны, у літаратура-мастацкіх жыцці стварыліся абставіны, мадэспрыяльныя для тых, хто шукаў, эксперыментавалі. XX зезд КПСС развіваюць культ асобы Сталіна. Ад таго часу міндалас адзінаццаць гадоў — гэта зусім кароткі тэрмін. А як шмат змен адбылося ў жыцці краіны! Як рушылі наперад навука, літаратура, мастацтва!

Для іпшэршанні Украінскай савецкай літаратуры характэрны паглыбленне творчых пошукаў, намаганні пранікнуць у назрэваныя глыбіні народнага жыцця, рашучае адмаўленне ад параднасці і павярхоўнасці ад шэрасці і натуралізму. Якраз гэта характэрна для раманаў Грыгорыя Цюцюркіна «Вір» і Ірыны Вільды «Сёстры Рычынскія», адзначаных Шаўчэнкаўскімі прэміямі, для стэльмахавай трылогіі «Хлеб і соль», «Кроў людская — не вада», «Вялікая радзі», удастоены Леаніда Перамайскага «Дані мёр» і рамана Паўла Заграбелнага «Дзень для нашчада». У ліку твораў, якія асабліва ўскхаліявалі чытача пастапоўна важныя праблем сучаснага жыцця, — «Астатняя шабля» Міколы Руднікі і «Кроўля крвалі» Юрыя Мушкеткіна, «Птушкі пакаіюць гнёды» Івана Чанды і «Не чужая маці» Грыгорыя Крыўды, «Чалавек жыўе двойчы» Юрыя Шаўнапяска і «Белыя хмары» Аляксандра Сізоненкі...

Высокую ацэнку грамадскасці і літаратурнай крытыкі атрымалі творы, прысвечаныя горнім і слаўным старонкам мінулага нашага народа. Сярод іх — трылогія Івана Ле «Хмяльніца», мемуарная кніжка Пятра Пана «На калінавым мосце» (удастоены Шаўчэнкаўскай прэміі), раманы Юрыя Збанічак «Адзіна», аповесці Васіля Казанова «Вяскаўка», «Лісты з патрона», Васіля Земляна «Гнеўны Страніён» і «Падпалкоўнік Шыманскі», Пятра Гурьненкі «Дзеве хвіліны маўчання», Дамітра Міпчанкі «Батальён неабудзіраваных», раманы Васіля Кучара «Чарнаморцы», Савы Галаванушскага «Таполі на тым беразе» і інш.

Нельга абмінуць і такія цікавыя з'явы нашай сучаснай прозы, які кнігі Міколы Рудзі «Барысепер», Барыса Антоненкі «Давідовіч» і «За шырмаю», Яўгена Гуцала «Хусіна шуюку зялёнага», Грыгорыя Цюцюркіна «Заваяў», Косця Гардзіенкі «Буймір» і «Зімова аповесць», Рамана Андрыяшчыка «Людзі са страку», Яўгена Курішка «Віхола» і «Высокі замк», Ігара Муратава «Свеіка паветра для маі» і «У сарочці народжаны», Грыгорыя Калесніка «Нікі Бескіда», Барыса Харчука «Вальмі».

За апошнія гады ва Украінскую літаратуру ўллілася маладое і надзейнае паўнаўне, якое заявіла пра сабе цікавымі, арыгінальнымі творамі. Гэта — Іўно Нагадаваны вышэй Яўген Гуцала, Раман Андрыяшчык, Грыгорыя Калеснік, Яўген Курцак, Грыгорыя Цюцюркіна, а таксама

Уладзімір Дрозд, Валерыя Шаўчук, Яўген Кандыч, Раман Федарыч, Юрыя Шчарбак, Уладзімір Маняк, Юрыя Пархоменка, сатырык і гумарыст Алег Чарнагуз, Валыцін Чамарыс, Юрыя Іўчанкін, маладыя прэзікі, якія пішуць для дзяцей, — Віктар Кава і Віктар Бізюк.

У апошнія гады асабліва бурна развіваецца наша пэды. Дзеляна за межамі Украіны вядомы імяны Дамітра Паўльчыка, Васіля Сіманенкі, Івана Драча, Міколы Вігнароўскага, Віталія Кароціча, Ліны Кастэні, Барыса Алейніка, Уладзіміра Каламыіца. Высокую ацэнку грамадскасці (гэтая аснова не заўсёды супадала з ацэнкаю крытыкаў) атрымалі кнігі, шыклі і вершы Барыса Нецарды, Рамана Лубінскага, Уладзіміра Лучука, Віктара Каржа, Міхайла Чхана, Леаніда Талалая, Васіля Галабародзкі, Галіны Гардасевіч, Ірыны Жыльненя, Барыса Гнацко, Святланы Ювоненя, Барыса Пэлемавога, Пятра Скуця, Барыса Пішчата, Роберта Трапачова і многіх іншых пэстаў маладога пакалення.

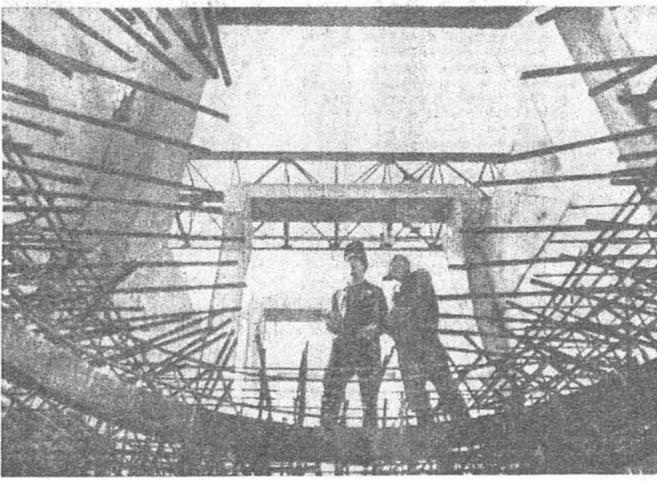
Пэны прапалі і пэты старэйшага пакалення. Леаніда прэміі былі ўдастоены пэтычныя кніжкі Максіма Рыльскага, Шаўчэнкаўскіх прэміі — зборнікі Паўла Тычыны, Міколы Бажана, Уладзіміра Сасуря, Андрэй Малышка, Глыбокім роздумам, завершанасцю формы, яснасцю зместу вылучаюцца «Чарнатрон» Васіля Мыска, «Асеныя сурмы» Ігара Муратава, пэтычныя шыклі Леаніда Перамайскага і Міколы Руднікі, надрукаваныя ў часопісах «Вітчэна» і «Дніпро», зборнік Расіслава Братуня «Варта»...

На сцэнах украінскіх тэатраў з поспехам ідуць «Старонкі дзёніна» Аляксандра Карнічуня і «Фараоны» Алексіа Каламыіца, «Дауст і смерць» Аляксандра Леваці і «Антэ» і «Васіла» Міколы Заруднага, «Сіх» і «Ка», хто «ест» Паўла Заграбелнага і «Кіеўскі сшытак» Вадыма Сабко...

Нельга абмінуць ішчэ адной вельмі важнай дзельніцы дзейнасці нашых пісьменнікаў. Гэта — справа перакладу. Важна нават падрахаванне, колькі разоў выдавалася на Украіне творы сусветных класікаў, класікаў братніх літаратур народаў СССР. На Украінскай мове загаварылі Шэкспір і Бакача, Гамер і Данта, Роберт Бірн і Адам Міцкевіч, Эміль Верхер і Волт Уілман, Хаям і Рудакі, Лі Бо і Гэтэ, Балзак і Гейнэ, Драйзер і Хасэ Марці, Лорка і Хімет, Пётэфі і Гюго, Руставелі і Райніс, Аванес Туманян і Пушкін...

Прыгадваюцца — наш зямляк, касмануўт з Украіны Павел Паловіч. «Кіючы тэ кніжку ўзяў бы з сабой у космас!» — запіскаў яго журналіст. Касмануўт адказаў, што для падляцця куды ўзяў бы кніжку Леаніда Марксіскага, томкі Астала Вішні і Тарасэў «Набза».

Кожны з нас, украінскіх пісьменнікаў, марыць напісаць такую кніжку. Каб давала яна чалавеку мужнасць і радасць, каб выклікала шчырае захапленне і прыемы боль мудрасці.

НАРУЖНІ БЕЛАРУСКАЯ ЭНЕРГЕТЫКІ (Лукомльскія ГЭС — будучыця).

Фота Л. КЛИМОВА.

ЛЕНІНІЯНА НА БЛАКІТНЫМ ЭКРАНЕ

На блакітным экране тэлевізара — вяткава зала, дзе Уладзімір Ульяноў здаваў экзэмены на атэстат стэласці, клас, дзе ён вучыўся. Усё тут так, як было ў тыя дзёлія гады.

Кінакадры з'явіліся з жыццём, вучобай і работай Ульяўскай ордэна Леніна сярэдняй школы № 2 і імя Уладзіміра Ільча Леніна, дзе з 1879 па 1887 год вучыўся гімназіст Ульяноў. Документальны фільм «Родная школа Ільча» зняты Ульяўскай студыяй тэлебачання.

Некалькі гадоў назад гэты студыя пачала ствараць тэлевізійную Ленінію, штогод выпускаючы новыя фільмы аб Ул. І. Леніне. Два гады назад тэлебачанне краіны пазнаёміліся са створаным тут фільмам «Юнацтва правадара», а 22 красавіка мінулага года на Цэнтральным тэлебачанні адбылася прэм'ера фільма «Родны горад Ільчын».

Рэжысёры, апэратары і рэдактары студыі працягваюць работу над стварэннем новых фільмаў тэлевізійнай Ленініі.

МАНГОЛЬСКОЙ РЭВАЛЮЦЫІ ПРЫСВЕЧАНА

У Манголіі закончаны здымкі сучаснага савецка-мангольскага мастацкага фільма пад умоўнай назвай «Зыход». Кінамагарафісты «Масфільма» і студыі «Манголькіно» маркучоў выпусціць яго на экраны да 50-годдзя Савецкай улады. Гэта — гісторыка-рэвалюцыйны фільм аб падзеях, што адбыліся ў Манголіі ў 1921 годзе, перад народнай рэвалюцыяй.

Асноўная і самая цяжкая частка работ зладу, — сказаў савецкі рэжысёр А. А. Бароўскі. — Я маю на ўвазе перш за ўсё батальёны сшыны, зняты ў мангольскіх стыхах. Дзясняне фільма адбыліся і на заходняй граніцы Расіі, і ў Маскве, але большая частка кадраў была зрачуча, знята ў Манголіі — ва Улан-Батара (Урге), у напярочным горадзе Кхэнтэ. Чапер нам засталася зняць некалькі сшыны ў Савецкім Саюзе, і работа будзе завершана.

Правадзі нашай рэвалюцыі Сухэ-Батар у фільме не павяліча, але ён нябачна ўдзельнічае ў падзеях, — ска-

С. САСАР, (ТАСС), Улан-Батар.

ПАМ'ЯЦІ ДРУГА

Памір мастак Леонард Георгіевіч Ліхтаровіч...

Ён часта прыходзіў сюды, у наш дом пад соснамі. Прыходзіў, калі быў жывы гаспадар, прыходзіў і тады, калі яго не стала. Ён вельмі любіў Якуба Коласа, і ўсё сваё ўмельства мастака аддаў не тое, каб у экспазіцыі музея незабытае народнае песняра ўвасобіць яго веліч. Ён любіў аформіць экспазіцыю Літаратурнага музея Якуба Коласа ў Мінску і ў філіяле яго, які сёлетэ гасцініца адзіныя дзверы ў вёсцы Мікалаевічына. Мастак часта наведваў мясціны пэты, гутарыў з колгаснікамі, ашчадна збіраў звесткі пра вялікага песняра — рытатэву сабе да адкажанай і пачэснай работы, Творчыце гарэніце Якуба Коласа.

Савы мастакоў БССР, Мастацкі фонд БССР, Мастацка-вытворчы камітэт з глыбокім налём павядалілі аб заучынай сміччелі на Саюзе мастакоў БССР Ліхтаровіча Леонарда Георгіевіча і выказваюць спачуванне сміччелі кніжчыка.

ЗМЯБЧАЦЦЕ

25 жніўня
Першая праграма. 16:40 — праграма перадач. 16:45 — «Падзеі дня». Выпуск навін. 16:50 — для дзяцей. «Лекцыя і мульт». Тэлевізійны фільм «Мі, 21.00». Тэлевізійны фільм «Сэрца» ў дзень Эстонскай ССР у Маскве. «Энтэлісты з намерам». Перадача «Талі» 17:40 — тэлевізійны навін. 18:00 — для дзіцячых і маладых школьнікаў. «Чароўны галіш». Спектакль Дзяжыцкіх тэатраў, дзіек Латвійскай ССР. 19:10 — «Эстафета навін» (М). 20:00 Тэлевізійны фільм «Савецкія ССР у Маскве». Афіршыя нацыянальнага сцята. Перадача з ВДНГ (М). 21:30 — «Трэці семестр». «Нашоўнае скрыня» студэнцкіх будучыцых атэратураў іна прамучоў у Казахстане. 22:00 — «Сёння — новы ірэнкцыя». Шырокаэкранны мастацкі фільм.

Другая праграма. 17:40 — «Рэвалюцыйны марш навуцы» (М). 18:00 — тэлевізійны навін (М). 18:20 — «Аналіз» (М). Тэлевізійны мастацкі фільм «Талі» (М). 19:10 — у сене мастацкіх твораў «Кіноаўдыа». «Вольнік». Кінанарыс «Чалавек». Тэлевізійны спектакль. 21:30 — «Пэды савецкай мязні». Д. Шкэстэноў. «Першая сімфонія» (М). 22:30 — «Славае Эліміра Жарэдава» (М).

26 жніўня
Першая праграма. 14:00 — праграма перадач. 14:05 — «Падзеі дня». Выпуск навін. 14:10 — для школьнікаў. «Іх паўчуча дзета». 15:00 — для дзяцей. «Новыя прылады апэратара Кытса». Мультыплікацыйны фільм (М